

УДК 351:330.322

DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2023-6-122-130>

Ляшук Назарій,
*аспірант кафедри управління охороною
здоров'я та публічного адміністрування
Національного університету охорони
здоров'я України імені П.Л. Шупика*

Liashuk Nazarii,
*Graduate student of the Department of
Healthcare Management and Public
Administration of Shupyk National Healthcare
University of Ukraine*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8221-9580>✉ ernest-natan@ukr.net

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ВПЛИВУ ВИКОРИСТАННЯ ІНДИКАТИВНОГО ПЛАНУВАННЯ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

ANALYSIS OF THE RESULTS AND IMPACT OF USING INDICATIVE PLANNING ON THE IMPLEMENTATION OF INVESTMENT PROJECTS

Анотація. У статті проаналізовано результати та висвітлено вплив використання індикативного планування на реалізацію інвестиційних проєктів. Встановлено, що важливим інструментом державного регулювання інвестиційного розвитку є індикативне планування реалізації інвестиційних проєктів. З'ясовано, що основною метою індикативного планування інвестиційного розвитку має бути формування та реалізація комплексу аналітичних прогнозних документів, планів і програм, які забезпечуватимуть узгоджену діяльність всіх учасників процесу планування для досягнення цілей і завдань, передбачених від реалізації інвестиційних проєктів. Розглянуто положення Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні», на основі чого встановлено, що цей документ спрямований на сприяння залучення стратегічних інвесторів в українську економіку, підвищення інвестиційної привабливості України, створення нових високооплачуваних робочих місць та підвищення конкурентоспроможності. Проаналізовано законодавчі зміни, що стосуються державної підтримки інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні, та зазначено, що основними цілями таких змін є сприяння залученню вітчизняних та іноземних інвестицій шляхом спрощення вимог до інвестиційних проєктів, що потребують значних інвестицій, удосконалення форм державної підтримки реалізації таких проєктів та створення сприятливих умов для залучення ширшого кола інвестицій, що дасть можливість збільшити кількість інвесторів, великих інвестиційних проєктів та сприятиме розвитку регіонів, де ці проєкти реалізуватимуть. Встановлено, що важливим механізмом залучення інвестицій в економіку України є індустриальні парки. Розглянуто особливості страхування інвестицій в Україні від воєнних ризиків. Відзначено особливості співпраці органів публічної влади із міжнародними фінансовими інституціями у контексті надання Україні інвестиційної підтримки.

Ключові слова: інвестиційна політика, інвестиційна діяльність, інвестиційний проєкт, індикативне планування.

Abstract. The article analyzes the results and highlights the impact of using indicative planning on the implementation of investment projects. It is established that

indicative planning for the implementation of investment projects is an important tool for state regulation of investment development. It is found that the main purpose of indicative planning of investment development should be the formation and implementation of a set of analytical forecast documents, plans and programs that will ensure coordinated activities of all participants in the planning process to achieve the goals and objectives of investment projects. The article examines the provisions of the Law of Ukraine "On State Support for Investment Projects with Significant Investments in Ukraine" and establishes that this document is aimed at facilitating the attraction of strategic investors to the Ukrainian economy, increasing the investment attractiveness of Ukraine, creating new high-paying jobs and enhancing competitiveness.

The article analyzes legislative changes concerning the State support of investment projects with significant investments in Ukraine and notes that the main objectives of such changes are to promote the attraction of domestic and foreign investment by simplifying the requirements for investment projects requiring significant investments, improving the forms of State support for the implementation of such projects and creating favorable conditions for attracting a wider range of investments, which will increase the number of investors, large investment projects and promote the development of the economy. The article establishes that industrial parks are an important mechanism for attracting investment in the Ukrainian economy. The peculiarities of insurance of investments in Ukraine against military risks are considered. The peculiarities of cooperation between public authorities and international financial institutions in the context of providing investment support to Ukraine are noted.

Keywords: investment policy, investment activity, investment project, indicative planning.

Постановка проблеми. Індикативне планування інвестиційного розвитку держави є важливим інструментом цього процесу, особливо в умовах війни, що триває, та необхідності економічного відновлення. Цей метод планування встановлює цілі на основі реалістичної оцінки наявних ресурсів і потенційних результатів, а не на основі жорстких цілей чи суворих правил, та полягає в тому, що держава здійснює вплив на інвестиційний розвиток в основному через координацію та інформування, ніж через надання вказівок. Це, зі свого боку, забезпечує гнучкість і адаптивність до мінливих ситуацій, що дуже важливо для України сьогодні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематичні аспекти інвестиційної політики держави є предметом досліджень багатьох вчених, зокрема ґрунтовано такі питання вивчають Л. Гриценко, І. Дегтярьова, О. Карінцева, С. Ілляшенко, О. Нечипорук, І. Сокурєнко та ін.

Однак індикативне планування реалізації інвестиційних проєктів набуває все більшого значення як найбільш перспективна точка зору деталізації системи планових завдань і цільових показників, а також здійснення ефективного контролю за ходом їх реалізації.

Метою статті є аналізування результатів та впливу використання індикативного планування на реалізацію інвестиційних проєктів.

Виклад основного матеріалу. Індикативне планування дає можливість вирішувати виклики інвестиційного розвитку держави. Встановлюючи реалістичні та досяжні цілі, органи державної влади можуть спрямувати та зосереджувати інвестиції в ключові сфери національної економіки. Це сприятиме економічному

зростанню та відновленню економіки України шляхом залучення внутрішніх та іноземних інвестицій та створення робочих місць.

Ефективне функціонування ринкової економіки неможливе без визначеного індикативного планування. Водночас державне регулювання інвестиційної діяльності передбачає державне управління інвестиціями, регулювання умов інвестиційної діяльності та контроль за її здійсненням усіма учасниками. Управління державними інвестиціями здійснюється державними та місцевими органами виконавчої влади. Цей процес складається з планування та організації інвестиційного процесу, визначення умов і стимулювання дій, пов'язаних з його реалізацією.

Важливим інструментом державного регулювання інвестиційного розвитку є індикативне планування реалізації інвестиційних проєктів. Використовуючи такий підхід до управління, можна побудувати ефективну систему прогнозування, визначення стратегії та розробки програм як для системи в цілому, так і для окремих її елементів. Успіх застосування індикативного методу планування у досягненні ефективних результатів реалізації інвестиційних проєктів залежить від ефективності реалізації етапів цього процесу з використанням усіх інструментів на відповідному етапі. Такий підхід дає змогу чітко визначити порядок дій на всіх рівнях ієрархії індикативного планування, виключити нераціональні витрати, передбачити можливі події, проводити порівняння з минулими показниками реалізації інвестиційних проєктів та визначити показники реалізації інвестиційних проєктів у перспективі.

З огляду на це, державна інвестиційна політика має функціонувати в єдиній системі державного регулювання економіки та узгоджуватися з цілями та принципами цього процесу. Основною метою індикативного планування інвестиційного розвитку має бути формування та реалізація комплексу аналітичних прогнозних документів, планів і програм, які забезпечуватимуть узгоджену діяльність всіх учасників процесу планування для досягнення цілей і завдань, передбачених від реалізації інвестиційних проєктів. Це, зі свого боку, дасть можливість створити сприятливі умови для діяльності всіх суб'єктів господарювання і суспільства, а також забезпечити сталий і безпечний соціально-економічний, зокрема й інвестиційний, розвиток країни в цілому.

З метою сприяння залученню стратегічних інвесторів в українську економіку, підвищення інвестиційної привабливості України, створення нових високооплачуваних робочих місць та підвищення конкурентоспроможності ухвалено Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні» від 17.12.2020 р. № 1116-IX [1]. Положеннями цього документа зазначено наступне: щоб отримати державну допомогу, інвестиційні проєкти повинні відповідати певним критеріям. По-перше, вони мають бути реалізовані у сферах переробної промисловості, добувної промисловості, поводження з відходами, транспортування, складування, поштової та кур'єрської діяльності, логістики, освіти, науково-технічної діяльності, охорони здоров'я, мистецтва, культури, спорту, туризму та курортів. По-друге, інвестиційний проєкт має передбачати будівництво, модернізацію, технологічне переоснащення об'єкта інвестування. По-третє, інвестиційний проєкт повинен створити достатню кількість робочих місць, а середня заробітна плата працівників має бути не менше ніж на 15% вище середньої заробітної плати за даним видом роботи. Крім того, термін реалізації інвестиційного проєкту не повинен бути вищим за 5 років.

З метою підвищення реалізації інвестиційних проєктів зі значними інвестиціями були здійснені законодавчі зміни, оскільки очікувані перспективи реалізації інвестиційних проєктів, що регламентуються Законом України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні» від 17.12.2020 р. № 1116-IX [1] не були до кінця виправданими.

Так, у серпні 2023 р. ухвалено Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо реалізації інвестиційних проєктів із залученням значних інвестицій» від 09.08.2023 р. № 3311-IX [2], основними цілями є сприяння залученню вітчизняних та іноземних інвестицій шляхом спрощення вимог до інвестиційних проєктів, що потребують значних інвестицій, удосконалення форм державної підтримки реалізації таких проєктів та створення сприятливих умов для залучення ширшого кола інвестицій, що дасть можливість збільшити кількість інвесторів, великих інвестиційних проєктів та сприятиме розвитку регіонів, де ці проєкти реалізуватимуть.

Ще один механізм залучення інвестицій – це індустриальні парки. Це потенційний промисловий майданчик для залучення інвестицій з інших країн з метою диверсифікації ланцюжка поставок і вирішення проблеми скорочення часу виходу на ринок. Особливості регулювання індустриальних парків регламентуються положеннями Закону України «Про індустриальні парки» від 21.06.2012 р. № 5018-VI [3]. Цим документом передбачено спрощений порядок оренди або володіння земельними ділянками в індустриальних парках, безперервність і стабільність ділових відносин в індустриальних парках, надання державного стимулювання розвитку індустриальних парків. Зазначена у законі державна підтримка може здійснюватися за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством, а також шляхом вирішення відповідних проблем спільно з інвесторами місцевих і центральних органів державної влади, спеціалізованих установ і організацій.

Крім того, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2023 р. №176-р прийнято Стратегію розвитку індустриальних парків на 2023-2030 рр. [4]. У рамках децентралізації управління стратегія спрямована на краще використання потенціалу індустриальних парків і сприяння вирішенню проблем, пов'язаних із запобіганням шкоди навколишньому середовищу, створенням доданої вартості та створенням нових кваліфікованих робочих місць.

Важливим елементом ефективності індикативного планування реалізації інвестиційних проєктів є страхування інвестицій від воєнних ризиків, що особливо важливо в реаліях сьогодення, зумовлених російсько-українською війною.

З огляду на те, слід звернути увагу на такий важливий документ як законопроект №9015 [5], який набуває чинності з 1 січня 2024 р. та яким регламентуються особливості страхування інвестицій в Україні від воєнних ризиків. Новими законодавчими змінами передбачено розширення повноважень Експортно-кредитного агентства та надання йому нової функції, якою передбачено страхувати та перестраховувати інвестиції як міжнародних, так і українських компаній до закінчення воєнного стану. Крім того, українські експортоорієнтовані компанії отримають можливість використовувати інструменти страхування воєнних ризиків. Одним із обмежень у залученні приватних інвестицій в українську економіку під час війни є відсутність ефективного механізму хеджування воєнних ризиків. А без втручання приватного капіталу неможлива комплексна і масштабна відбудова України після війни.

Законом передбачено, що таке страхування може бути укладено лише за умови інвестування у розвиток переробної промисловості та створення об'єктів

та інфраструктури, необхідних для експорту вироблених в Україні товарів (робіт, послуг).

Слід відзначити й те, що органи публічної влади спільно працюють над створенням нових можливостей для інвесторів, що підвищуватиме ефективність реалізації інвестиційних проєктів, та у перспективі прискорить відбудову країни та відновлення ключових секторів економіки.

На сучасному етапі активно ведуться переговори між представниками публічної влади України та країнами G7 і Європейським Союзом, які стосуються інвестиційних гарантій. У рамках такої співпраці передбачено, що інвестори отримують структурний пакет фінансування, який включатиме [6]:

1. Страхування воєнних ризиків від таких інституцій, як Багатостороннє агентство гарантій інвестицій і Фінансова корпорація розвитку для покриття до 90% потенційних збитків.
2. Надання довгострокових та доступних позик безпосередньо від міжнародних фінансових установ, таких як Міжнародна фінансова корпорація, Європейський банк реконструкції та розвитку чи Європейський інвестиційний банк для підтримки пільгового капіталу.
3. Покриття кредитного ризику через Експортно-кредитне агентство.

Крім того, органи публічної влади активно запрошують міжнародні компанії, які призупинили свою діяльність в Україні через війну, розширити свій бізнес зараз і повернутися, не чекаючи закінчення воєнних дій.

Важливою підтримкою інвестиційного розвитку України є надання інвестиційних гарантій приватним інвесторам в Україні Міжнародним агентством з гарантування інвестицій Всесвітнього банку. Такі гарантії формують позитивний вплив на залучення нових потенційних інвесторів, які розглядають можливості інвестування в Україні. Цей крок відкриває можливості для розвитку бізнесу та створення виробничих ланцюжків у різних регіонах України. Таким чином забезпечується підтримка та просування програми страхування воєнних ризиків для приватного сектора України та підтримується тісна співпраця між донорами та міжнародним фінансовим співтовариством, українськими та іноземними інвесторами [7].

Інвестиційний портфель загальною вартістю 67 млрд дол. США, що був представлений потенційним інвесторам на URC Marketplace в межах Конференції з відновлення (Ukraine Recovery Conference) в Лондоні у червні 2023 р., став важливим інструментом підвищення ефективності реалізації інвестиційних проєктів в Україні. На цьому заході було зібрано 130 проєктів з пріоритетних напрямків розвитку економіки. Поточні стратегічні інвестиційні проєкти, а також варіанти боргового та акціонерного фінансування були представлені в шести ключових секторах [8]:

1. Сектор будівництва та машинобудування, зокрема виробництво будівельних матеріалів, обладнання та надання будівельних робіт, з інвестиційним портфелем із 32 проєктів на суму 30,8 млрд дол. США.
2. Енергетичний сектор, зокрема «зелена» енергетика, виробництво водню та біометану – 36 проєктів на суму 25 млрд дол. США.
3. Сектор логістики, включаючи модернізацію транспортної інфраструктури – 30 проєктів на суму 6,5 млрд дол. США.
4. В аграрному секторі проєктів комплексної переробки та повної утилізації відходів зареєстровано 18 на суму 700 млн дол. США.
5. Побудова повного виробничого циклу з видобутку корисних копалин, критичних мінералів та виробництво продукції з них, зокрема літій-іонних

аккумуляторів та електромобілів – 10 проєктів на суму 3,6 млрд дол. США.

6. Фармацевтичний сектор та сектор охорони здоров'я – 8 проєктів на суму 300 млн дол. США.

На цьому заході також було представлено інвестиційна платформа Advantage Ukraine, яка функціонує у співпраці з Міністерством економіки України та за підтримки програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України». Команда експертів платформи не лише консультує потенційних інвесторів щодо можливостей в Україні, а й підтримує ініціаторів проєктів у розробці інвестиційних пропозицій на основі власного капіталу чи зовнішнього фінансування. Одним із головних пріоритетів України є залучення прямих іноземних інвестицій та тісна співпраця з приватним сектором, зокрема як основа для сталого післявоєнного відновлення України. Крім того, Програма USAID «Конкурентоспроможна економіка України» забезпечує підтримку Україні в напрямку мобілізації приватного капіталу та капіталу міжнародних фінансових організацій та організацій розвитку [8].

У ході дослідження доцільно відзначити й те, що Міжнародна фінансова корпорація розглядає можливість фінансування інвестиційних проєктів, запропонованих Міністерством економіки України. Це особливо заохочується через програми підтримки бізнесу, такі як програми грантів, фінансування через дешеві позики, сприяння працевлаштуванню, залучення інвестицій та страхування від ризику війни. У перспективі подальшої співпраці між органами публічної влади України та Міжнародною фінансовою корпорацією передбачено вивчення останньою чинних інвестиційних проєктів на предмет можливого фінансування. Крім того, Міжнародна фінансова корпорація у контексті надання підтримки Україні зазначила, що проведе аналіз і допоможе визначити найефективніші засоби залучення інвестицій і підтримки приватного сектора, оскільки приватний сектор має стати основою післявоєнної відбудови України. Міжнародна фінансова корпорація також взяла на себе зобов'язання розглянути можливість створення механізму фінансування реконструкції житла в Україні із залученням додаткових коштів комерційних банків. Ця підтримка потенційно може допомогти знизити процентні ставки та зробити іпотечні кредити доступнішими для більшої кількості населення [9].

Доцільно відзначити також особливу роль у забезпеченні інвестиційного розвитку України Агентства торгівлі та розвитку США (USTDA), яке зацікавлене у підтримці розвитку українських компаній у співпраці з американськими партнерами. Ця установа у контексті підтримки України взяла на себе зобов'язання проводити інвестиційний аналіз проєктів для розвитку бізнесу. Інвестиційний аналіз USTDA допоможе компаніям подавати кращі заявки до страхових агентств для страхування воєнних ризиків або отримання іншої фінансової допомоги. На цю експертну підтримку можуть претендувати компанії, які працюють в основних секторах України, зокрема енергетиці, транспорті і логістиці для експорту, аграрному секторі, IT і цифровізації, переробній промисловості і зеленій металургії [10].

Що стосується промисловості, то важливим механізмом стимулювання інвестиційної діяльності у цьому виді економічної діяльності є надання державної підтримки у вигляді часткової компенсації процентних ставок, надання державних гарантій за кредитами тощо. За допомогою програми «Доступні кредити 5–7–9%». держава компенсує бізнесу цього сегменту частину кредитного тягаря.

Позики можуть бути надані на інвестиційні цілі або для збільшення оборотного капіталу.

Реалії сьогодення у контексті перспектив реалізації інвестиційних проєктів вимагають тісної співпраці органів публічної влади та міжнародних фінансових організацій. Особливо важливими у такій співпраці є інвестиційні проєкти відновлення, основна мета яких полягає у підвищенні якості обслуговування населення та відновленні і модернізації інфраструктури.

Наприклад, спільно з Європейським інвестиційним банком реалізується низка інвестиційних проєктів, зокрема це [11]:

1. Програма відновлення України, згідно з якою очікується, що 340 млн євро буде виділено на фінансування проєктів з відновлення інфраструктури, житлово-комунального господарства в регіонах, які постраждали від війни, а також регіонах, які зазнали значного стресу через приплив внутрішньо переміщених осіб.
2. Програма розвитку муніципальної інфраструктури України. Це багатогалузева інвестиційна програма для реалізації проєктів, спрямованих на реконструкцію, модернізацію або мінімізацію зношеності муніципальної інфраструктури України у сферах централізованого тепlopостачання, енергоефективності будівель, зовнішнього освітлення житлових будинків, водopостачання та водовідведення, поводження з побутовими відходами.
3. Програма енергоефективності громадських будівель в Україні, згідно з якою підтримуються проєкти термомодернізації для підвищення енергоефективності громадських будівель. Крім проєктів термомодернізації, також можуть бути підтримані будівельні роботи на громадських будівлях, включаючи роботи з ремонту пошкоджень, спричинених масштабними атаками.

Висновки. Таким чином, підсумовуючи, зауважимо, що до завдань індикативного планування інвестиційного розвитку країни у контексті реалізації інвестиційних проєктів можна віднести створення сприятливого інвестиційного середовища, зниження ризиків, страхування воєнних ризиків, покращення інвестиційного іміджу економіки країни перед потенційними інвесторами, реалізація активної державної політики щодо стимулювання внутрішніх та іноземних інвестицій, формування системи стимулів для вітчизняних та іноземних інвесторів, розробка комплексу заходів щодо диверсифікації джерел та залучення інвестицій, посилення співпраці органів публічної влади з міжнародними фінансовими інституціями у контексті надання інвестиційної підтримки. Таким чином, індикативне планування реалізації інвестиційних проєктів є інструментом реалізації стратегічних цілей соціально-економічного, зокрема інвестиційного, розвитку України.

Список використаних джерел:

1. Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні: Закон України від 17.12.2020 № 1116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20> (дата звернення: 13.09.2023).
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації інвестиційних проєктів із значними інвестиціями: Закон України від 09.08.2023 № 3311-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3311-20#doc_info (дата звернення: 13.09.2023).
3. Про індустриальні парки: Закон України від 21.06.2012 № 5018-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#doc_info (дата звернення: 13.09.2023).

4. Про схвалення Стратегії розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України; Стратегія, План від 24.02.2023 № 176-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176-2023-%D1%80#doc_info (дата звернення: 13.09.2023).
5. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності» щодо страхування інвестицій в Україні від воєнних ризиків № 9015 від 14.02.2023. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41349> (дата звернення: 13.09.2023).
6. Мінекономіки та парламентський комітет з питань економічного розвитку запрошують міжнародні компанії інвестувати в Україну. Міністерство економіки України. 2023. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=bb59597d-7989-489e-b221-52c442045620&title=MinekonomikiTaParlamentskiiKomitet> (дата звернення: 13.09.2023).
7. MIGA застрахувало від воєнних ризиків перші інвестиційні проєкти, які втілюватимуть в Україні. Міністерство економіки України. 2023. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=f135e7b2-f070-4b6f-9418-5b9dd0945ad7&title=MigaInvestitsii> (дата звернення: 13.09.2023).
8. Інвестиційні можливості в Україні представлено на URC Marketplace в Лондоні. Міністерство економіки України. 2023. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=c9c4c8cd-f9a2-458f-92d8-64bbb0198f1c&title=InvestitsiiniMozhливostiV> (дата звернення: 12.09.2023).
9. IFC вивчатиме інвестиційні проєкти, надані Мінекономіки, для можливого фінансування, Юлія Свириденко. Міністерство економіки України. 2023. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=55fd2ac2-6f0b-4c2b-a3cb-0f6dd8f7d593&title=IfcVivchatimeInvestitsiiniProkti> (дата звернення: 13.09.2023).
10. USTDA може готувати інвестиційний аналіз проєктів для зростання українського бізнесу. Міністерство економіки України. 2023. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=9d802c6f-2e71-4a3c-8efe-e8e398e9992f&title=UstdaDliaUkrainskogoBiznesu> (дата звернення: 13.09.2023).
11. Дайджест можливостей для громад від Європейського інвестиційного банку. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. 2023. URL: <https://mtu.gov.ua/news/34977.html> (дата звернення: 13.09.2023).

References

1. Pro derzhavnu pidtrymku investytsiinykh proektiv iz znachnymy investytsiamy v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 17.12.2020 № 1116-IX [On state support of investment projects with significant investments in Ukraine: Law of Ukraine from December 17 2020, № 1116-IX]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20> [in Ukrainian].
2. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo realizatsii investytsiinykh proektiv iz znachnymy investytsiamy: Zakon Ukrainy [On amendments to some legislative acts of Ukraine regarding the implementation of investment projects with significant investments: Law of Ukraine]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3311-20#doc_info [in Ukrainian].
3. Pro industrialni parky: Zakon Ukrainy [On industrial parks: Law of Ukraine]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#doc_info [in Ukrainian].
4. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku industrialnykh parkiv na 2023-2030 roky: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy [On the approval of the Industrial Parks Development Strategy for 2023-2030: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176-2023-%D1%80#doc_info [in Ukrainian].
5. Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro finansovi mekhanizmy stymuliuвання eksportnoi diialnosti» shchodo strakhuvannia investytsii v Ukraini vid voiennykh ryzykiv № 9015 vid 14.02.2023 [Draft Law on Amendments to the Law of Ukraine "On Financial Mechanisms for Stimulating Export Activity" on the insurance of investments in Ukraine against war risks № 9015 from February 14 2023, № 9015]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41349> [in Ukrainian].

6. Minekonomiky ta parlamentskyi komitet z pytan ekonomichnoho rozvytku zaproshuiut mizhnarodni kompanii investuvaty v Ukrainu. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy [The Ministry of Economy and the Parliamentary Committee on Economic Development invite international companies to invest in Ukraine. Ministry of Economy of Ukraine], 2023. *www.me.gov.ua*. Retrieved from <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=bb59597d-7989-489e-b221-52c442045620&title=MinekonomikiTaParlamentskiiKomitet> [in Ukrainian].
7. MIGA zastrakhuvalo vid voiennykh ryzykiv pershi investytsiini proiekty, yaki vtiliuvatymut v Ukraini. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy [MIGA insured against war risks the first investment projects that will be implemented in Ukraine. Ministry of Economy of Ukraine], 2023. *www.me.gov.ua*. Retrieved from <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=f135e7b2-f070-4b6f-9418-5b9dd0945ad7&title=MigaInvestitsii> [in Ukrainian].
8. Investytsiini mozhlyvosti v Ukraini predstavleno na URC Marketplace v Londoni. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy [Investment opportunities in Ukraine are presented at the URC Marketplace in London. Ministry of Economy of Ukraine], 2023. *www.me.gov.ua*. Retrieved from <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=c9c4c8cd-f9a2-458f-92d8-64bbb0198f1c&title=InvestitsiiniMozhlyvostiV> [in Ukrainian].
9. IFC vyvchatyme investytsiini proiekty, nadani Minekonomiky, dlia mozhlyvoho finansuvannia, - Yuliia Svyrydenko. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy [IFC will study investment projects provided by the Ministry of Economy for possible financing, - Yulia Svyridenko. Ministry of Economy of Ukraine], 2023. *www.me.gov.ua*. Retrieved from <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=55fd2ac2-6f0b-4c2b-a3cb-0f6dd8f7d593&title=IfcVivchatimeInvestitsiiniProkti> [in Ukrainian].
10. USTDA mozhe hotuvaty investytsiinyi analiz proektiv dlia zrostannia ukrainskoho biznesu. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy [USTDA can prepare investment analysis of projects for the growth of Ukrainian business. Ministry of Economy of Ukraine], 2023. *www.me.gov.ua*. Retrieved from <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=9d802c6f-2e71-4a3c-8efe-e8e398e9992f&title=UstdaDliaUkrainskogoBiznesu> [in Ukrainian].
11. Daidzhest mozhlyvostei dlia hromad vid Yevropeiskoho investytsiinoho banku. Ministerstvo rozvytku hromad, terytorii ta infrastruktury Ukrainy [Digest of opportunities for communities from the European Investment Bank. Ministry of Development of Communities, Territories and Infrastructure of Ukraine], 2023. *www.mtu.gov.ua*. Retrieved from <https://mtu.gov.ua/news/34977.html> [in Ukrainian].

Подано до редакції 15.11.2023 р.

Прийнято до друку 19.12.2023 р.